

[Chr. J. Hansen.]

At loven ikke alene var nødvendig på dette tidspunkt, men også har været det gennem de 16 år, der er gået siden, ses vel bedst deraf, at loven stadig er forlænget. Man har fra de forskellige sider stadig været klar over, at som forholdene var i verden og med de tosidede handelsaftaler, måtte der også fra vor side være mulighed for at træffe de nødvendige regulerende bestemmelser, når det gjaldt udførslen af vore landbrugsprodukter. Vi har efter overenskomsterne visse leveringsforpligtelser, og det er selvfølgelig i samfundets interesse, at de bliver overholdt. Gennem en årrække har vi så haft de såkaldte eksportudvalg for smør, fedt, ost, æg, fjerkræ, heste o. s. v., kort sagt for de forskellige landbrugsvarer, som udføres her fra landet.

Når det nu så stærkt fra andre partiers side under behandlingen af lovforslaget i folketinget blev krævet, at nu måtte der ske en ændring, synes jeg også, man må se på, om handelsforholdene ude i verden og i særdeleshed da i de lande, der er hovedaftagere af vore landbrugsprodukter, har ændret sig således, at der er mulighed for at fratage ministeren den bemyndigelse, han hidtil har haft gennem loven, eller at ophæve eksportudvalgene.

Vore handelsoverenskomster med visse leveringsforpligtelser har vi endnu. F. eks. har vi for flæsk en fireårig aftale med England, hvorefter leverancen til dette land skal andrage 90 pct. af vor eksport og således kan nævnes også andre forpligtelser. Selvfølgelig må der være et organ, der påser overholdelsen af disse forpligtelser.

Det spørgsmål kan så rejses: Skal vi fortsat bevare eksportudvalgene, som vi har haft dem gennem flere år, eller kan der ikke findes andre former for kontrol med udførslen af vore varer, hvorved der skabes en forenkling af administrationen, eller hvorved der gives de private eksportører større indflydelse på salg, import og eksport? Det er et spørgsmål, der må rejses i denne forbindelse.

Ved behandlingen af loven i fjor blev der fra en enkelt side krævet, at nu måtte tiden være inde til, at eksportudvalgene faldt bort, og det blev overladt til de private eksportører at sælge varerne og regulere udførslen, et synspunkt, der stærkt blev imødegået fra anden side, bl. a. fra venstre, hvis ordfører erklærede, at som forholdene nu engang var, kunne Danmark ikke bryde at, og han anbefalede lovforslaget ikke alene til velvillig behandling, men

også til vedtagelse, hvilket skete, idet der stort set var enighed om at forlænge loven.

Nu er vi kommet et år længere frem, og spørgsmålet bliver da: Har forholdene ude i verden, i dette tilfælde handelsforholdene ændret sig på en sådan måde, at vi også herhjemme finder det forsvarligt af hensyn til landbrugets interesser og af hensyn til det samlede samfund at indføre nye former for handel og at ændre kontrollen med udførslen af landbrugsprodukterne? Spørgsmålet om eksportudvalgenes stilling og beføjelser er forøvrigt forlængst taget op af den højtærede landbrugsminister. Det er drøftet med udvalgene, det er drøftet med landbrugets hovedorganisationer, såvidt mig bekendt allerede i august og september måned 1948, men indtil nytår var der vist kun eet udvalg, der havde afgivet svar, og først nu under sagens behandling, her i rigsdagen, har landbrugsrådet udtalt sig, jeg forstod på det samlede landbrugs vegne.

I den senere tid er der imidlertid fra forskellige side fremkommet udtalelser, som ikke giver udtryk for ønske om udvalgenes afskaffelse. Kartoffelavlerne i Vestjylland har således rettet henvendelse til regering og rigsdag om at bibeholde kartoffeleksportudvalget, indtil man i stedet har oprettet en fælles salgsorganisation. Når man ved, hvad kartoffelavlens, kartoffeleksporten, har betydning for vestjyske landmænd, tror jeg, man må indrømme, at det er en henvendelse, man ikke uden videre kan se bort fra.

Endvidere tillader jeg mig at nævne, at på De samvirkende jyske Hesteavlforeningers repræsentantskabsmøde i Århus i år har spørgsmålet ganske naturligt været drøftet. Selvom man mener, at udvalget har levet sin længste tid, er man enig om og klar over, at der må sættes noget andet i stedet, og at det bliver vanskeligt at finde noget bedre. Man kan i hvert fald ikke uden videre overlade det til en tusindtallig skare at afsætte vore heste i udlandet, udtaler man. Fuld frigivelse af hesteeksporten vil betyde et stærkt prisfald, og det er ikke, hvad vi trænger til indenfor landbruget. Deri tror jeg, man må være enig.

Kritikken af eksportudvalgene afvises også skarpt af andelslagteriernes formand, og på andelskongressen var man i høj grad inde på det samme. Fornylig holdt formanden for mejeriernes fællesorganisation, proprietær Overgaard, et foredrag om smør-afsætning under fri handel og understrøgede, at eksportudvalgene havde gjort et stort arbejde til gavn for landbruget, og